NIEUW GENECO
GENOOTSCHAP
NEDERLANDSE
COMPONISTEN

Aan het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Zwolle
en de leden van de Gemeenteraad van Zwolle

28 juni 2026

Betreft: Het Schnitgerorgel als levend instrument voor stad, traditie en nieuwe muziek

Geacht college, geachte leden van de gemeenteraad,

Namens **Nieuw Geneco**, het Genootschap Nederlandse Componisten, vragen wij uw aandacht voor de voorgenomen keuze voor de zogenoemde *Norden-stemming* bij het recent gerestaureerde Schnitgerorgel in de Grote Kerk van Zwolle.

Afgelopen zaterdag vierde Zwolle de **Dag van de Componist**. Tijdens deze landelijke viering nam wethouder Anja Roelofs het nieuwe stadslied in ontvangst van de huidige Zwolse Stadscomponist, Kris Oelbrandt. Daarmee onderstreept de gemeente het belang van een levendige en eigentijdse muziekpraktijk. Juist daarom vinden wij het zorgelijk dat het orgel onderwerp is van een besluit dat de artistieke mogelijkheden van dit bijzondere instrument aanzienlijk kan beperken.

Allereerst spreken wij onze waardering uit voor de zorgvuldige restauratie van dit internationaal vermaarde orgel. Het Schnitgerorgel is een monument van uitzonderlijke culturele waarde. Maar het is méér dan erfgoed alleen: het is een levend instrument dat dagelijks wordt bespeeld, waarop concerten worden gegeven, onderwijs plaatsvindt en nieuwe muziek ontstaat.

Voor **Toon Hagen** – organist, componist, lid van Nieuw Geneco en voormalig Stadscomponist van Zwolle (2024) – is het Schnitgerorgel de kern van zijn artistieke werkpraktijk, in samenwerking met de Michaëlscantorij en Musica Michaelis. Op en rond dit instrument is de afgelopen jaren een breed palet aan nieuwe muziek ontstaan, ingebed in het culturele leven van de stad.

Juist daarom maken wij ons zorgen over de mogelijke keuze voor de zogenoemde *Nordenstemming*. Volgens Stichting Schnitgerorgel Zwolle, Toon Hagen en vele andere organisten, musici en adviseurs leidt deze stemming tot een **aanzienlijke beperking van het uitvoerbare repertoire** en van de mogelijkheden tot samenspel met koor en andere instrumenten. In de praktijk betekent de Nordenstemming dat een groot deel van het repertoire na circa 1850, evenals een belangrijk deel van het

twintigste- en eenentwintigste-eeuwse repertoire, niet langer uitvoerbaar is binnen de reguliere concert- en ensemblepraktijk van het instrument.
Een historisch verantwoorde ongelijkzwevende getempereerde stemming biedt daarentegen aanzienlijk meer mogelijkheden voor de uitvoering van een breed repertoire – waaronder de werken van Johann Sebastian Bach en vele andere componisten én houdt het orgel aantrekkelijk als inspiratiebron voor hedendaagse componisten.

Het Schnitgerorgel staat niet in een museum, maar in het hart van Zwolle. Het vervult een publieke functie voor concerten, liturgie, educatie en het culturele leven van de stad. Erfgoed krijgt zijn grootste betekenis wanneer het niet alleen zorgvuldig wordt bewaard, maar ook ruimte blijft bieden aan nieuwe generaties musici, componisten en luisteraars.

Nieuw Geneco vraagt u daarom in gesprek te gaan met het bestuur van het Academiehuis Grote Kerk, gezien de betekenis van het orgel voor de gehele Zwolse gemeenschap. Het is vanuit dit brede belang dat de keuze voor een historische, ongelijkzwevende stemming het meest recht doet aan zowel de historische waarde als de actuele culturele functie van dit unieke instrument.

Wij hopen dat Zwolle blijft kiezen voor een cultuurbeleid waarin erfgoed en vernieuwing elkaar versterken, zodat het Schnitgerorgel niet alleen de muziek van het verleden laat klinken, maar ook een levende bron blijft voor de muziek van vandaag en morgen.

Met vriendelijke groet,

Andrée van Es, voorzitter

Esther Gottschalk, directeur

Namens het bestuur van Nieuw Geneco

Nieuw Geneco - Nieuw Genootschap Nederlandse Componisten // Dutch Composers Association

Atlantisplein 1 // 1093 NE // Amsterdam // 06 27 027 547 // + 31 6 27 027 547

www.nieuwgeneco.nl

Nieuw Geneco is de Nederlandse beroepsvereniging voor componisten. De Nieuw Geneco Honorariumtabel Compositieopdracht en Arrangeren gelden als de referentie voor Fair Practice in de muzieksector. Nieuw Geneco is lid van de Creatieve Coalitie, Platform Makers, Kunsten92, European Composers & Songwriters Alliance, International Society for Contemporary Music en initiator van de Nieuw Geneco Fair Practice Code + Award en initiator/partner van het netwerk en platform New Music NOW en festival Dag van de Componist.